

Kvalitetsredovisning för Nordgårdets förskola 2009-2010

Enhet

Nordgårdets förskola består av två mindre äldregrupper och två yngregrupper. Enheten har plats för ca 58 barn. Upptagningsområdet är Surte samhälle. Samhället består mest av villor och radhus med inslag av bostadsrätter/hyresrätter. Flera av våra barn har annat modersmål än svenska. Förskolan har haft ledig kapacitet under flera år och cirka 20 % av platserna erbjuds till barn ifrån andra orter i Ale kommun, främst Nödinge och Bohus.

Personalen har varit anställd en längre tid vilket skapat en stabilitet i arbetslagen.

Förskolan har eget kök med tillagning.

Verksamheten är öppen mellan kl 06.00-18.00 helgfri vardag.

Personal

Personaltätheten har varierat under året då barnantalet successivt steg under verksamhetsåret.

Höstterminen 2009

26 barn och 3,0 tjänst vid start utökades till 3,6 tjänst i oktober

26 barn och 4,6 tjänst

Vårterminen 2010

29 barn och 3,5 tjänst som utökades i april till 3,7

28 barn och 5,1 tjänst som utökades till 5,4 i april

Andelen förskollärare/barnskötare har under året varit 45/55

87,5% tjänst kök

50% tjänst städ

Underlag

- Läroplan för förskolan (LPFÖ)
- Barn- och ungdomsnämndens nämndplan
- Utvärderingar från avdelningarna
- Portfolio
- Barnintervjuer
- Föräldraenkäter
- Modersmålsplaner

Materiella och ekonomiska förutsättningar

Förskolan har små och trånga lokaler och är i behov av renovering. Från början har delar av enheten varit en affär och en tillbyggnad skedde år 1990. De är inte anpassade till de krav som ställs på verksamheten idag. Personalutrymmen är små och det saknas arbetsrum.

Utemiljön är bra och överblickbar.

Den ekonomiska tilldelningen baseras på en barnpeng, samma belopp för alla barn och ett snitt på antalet inskrivna barn över året. Enheten har stora svängningar i antalet inskrivna barn, speciellt på yngreavdelningarna vilket medfört en stor omsättning av barn och barngrupperna blev fyllda först under andra kvartalet, vilket påverkar ekonomin negativt.

Personalen startade hösten med en olustkänsla om hur allt skulle fungera efter anpassningen av personalstyrkan med nya arbetslag, nya arbetsscheman etc. Efter ett par månader fick vi struktur på arbetet och allteftersom barnantalet ökade utökades antalet personal. Ekonomiskt fick enheten hela tiden göra prioriteringar men våren blev lite lättare. Enheten tilldelades senare under våren utvecklingspengar 47 000 kr från Kommunstyrelsen för att utveckla Naturvetenskap för förskolebarnen. I projektet har det ingått att pedagogerna ska sprida sina erfarenheter.

Ledarskapet och personalens kompetensutbildning

Förskolechef har på enheten en lagledargrupp med en representant från varje avdelning, lagledarmöten leds av förskolechef. Lagledargruppen är tillika kvalitetsgrupp och ansvarar för bland annat enhetsplan och kvalitetsredovisning. På lagledarmötena tas det upp frågor kring, pedagogik, kvalitet, barn, budget och kompetensutbildning.

Enheten samarbetar med Utvecklingsenheten kring barn i behov av särskilt stöd, stöd i form av specialpedagog, talpedagog och psykolog, Resursenheten ger handledning och stöttning i till arbetslag i enskilda ärenden.

I följande nätverk ingår några av förskollärarna

- Språkpedagoger
- Mattenätverk
- It i förskolan
- Röda tråden/lokalskoloutvecklingsgrupp

Följande kompetensutbildningar har genomförts för pedagogisk personal:

- Föreläsning om Relationsskapande i den viktiga vardagen med våra specialpedagoger, en gemensam föreläsning för Ales förskolor.
- En pedagog har slutfört sina studier i matematik och svenska för de yngre barnen.
- Föreläsning i Naturkunskap och teknik; Upptäck, utforska och utmana.
- Föreläsning: Utforskande pedagogik 1-3 år.
- Introduktion av det nya materialet om Utvecklingssamtal i Förskolan.
- Läraren i Fokus i regi av Lärarförbundet
- Skolforum, Lärarförbundet
- Barns rätt till alla sina språk- även de estetiska, Lärarförbundet
- Pedagogkväll kring matematik och naturkunskap i vardagen för Surtes förskolor, Bamses pedagoger ansvariga.
- Föreläsning av Margareta Öhman om Bemötande, förhållningssätt i vardagen, gemensam för alla Ales förskolor.
- Hälsoinspiratörsutbildning.
- VFU konferens om Hållbar utveckling.
- Pedagogiskt café om matematik.
- PIM
- Lagledarträff/utbildning gemensam för Ale kommun

För övrig personal

- Ergonomiutbildning

Litteraturinköp

- Naturvetenskap och miljö. Lärarförbundets Förlag
- Utomhuspedagogik, Lärarförbundet
- Små barns matematik
- Möte med mångfald
- Barns lärande, Pramling mfl
- Förskolans pedagogiska rum Lärarförbundet
- Kul att kunna om vatten. Walpole B, Teknografiska institutet.
- Pelles experiment, Eckerman och Gustafsson
- Berta, experimentbok m.m Navet
- Konstruera i förskolan, Mia Milesand
- Aktionsforskning, Lärarförbundet
- Bland kottar och stubbar, Stina Johansson
- Karl-Astrids vänner. UR Rundgren, Knape
- Taguchi, Varför pedagogisk dokumentation?
- Barnen har haft med egna böcker hemifrån
- Miljölådan som lånades från biblioteket

Studiebesök

- Navet i Borås, centrum för matematik och naturkunskap, Barn och pedagoger
- Björklövens förskola i Ale, Kök och Bamses pedagoger

Nordgärdets pedagoger som fortbildare

- Matematikkväll för förskolepersonal i Surte
- Matematik och Naturvetenskap för Båtsman/Björklövens förskolor Älvängen.

Likabehandlingsplanen

Omsorg, trygghet och hälsa/normer och värden

Mål:

- Planen ska vara väl förankrad hos barn, föräldrar och personal.
- Social och rofylld samvaro vid måltiderna
- Att möta varje barn med respekt och omsorg
- Utveckla barnens lekkompetens och sociala samspel

Arbete:

Pedagogerna har i sitt arbete använt sig av barnböcker bland annat för samtal kring att skapa förståelse för andra och allas lika värde. Pedagogerna arbetar dagligen med konfliktlösning och diskuterar kontinuerligt med barnen hur en bra kompis ska vara. Till sin hjälp har enheten använt sig av ”Kungaskogen” ett material som i sagoform tar upp kompisskap.

Diskussioner har förts med barnen på äldregrupperna om gemensamma förhållningsregler/värdegrund och tillsammans med ett strukturerat arbetssätt har det påverkat klimatet i barngruppen i en positiv riktning.

Förhållningsregler som har skapats av och med barnen till exempel i vår matsal ”Tiger”, fungerar som riktlinjer och skapar trygghet för att få matsituationen på ett tillfredsställande sätt.

En förändring av lokalerna har gjorts. Lekhallen togs bort och används numera till ”mjukare” aktiviteter. Matsalen ”Tiger” tillkom under våren. Måltiderna serverades som buffé från april.

Under hösten prövade yngreavdelningarna sig fram till vad som skapade mest trygghet för barnen efter omorganisationen. Valet att använda sig av tre rum vid måltiderna, där barnen fördelades efter ålder, gynnade alla barn och skapade ett lugn kring matsituationen.

Måltiderna utnyttjas till samtal kring kompisskap. Viktigt att alla kommer till tals. Vi uppmärksammar och ger respons när barnen gör ”bra saker” .

Övergångarna mellan Yngreavdelning och Äldreavdelning har omarbetats och de aktuella barnen har själva i möjligaste mån styrt över den tid som de behövt.

Resultat:

Likabehandlingsplanen är presenterat för all personal men inget som diskuteras. Föräldrar och barn har inte involverats ännu.

Det strukturerade arbetssättet, bättre lokalutnyttjande och barnens egna förhållningsregler på äldreavdelningen har skapat lugna, sociala och trygga barngrupper. Övergången vid årsskiftet för barnen från Yngre- till Äldreavdelning fungerade utan problem.

Analys:

Likabehandlingsplanen behöver diskuteras med alla inom enheten, barn, föräldrar och personal. Vi behöver arbeta ännu mer med hur man ska vara mot varandra. Förhållningsregler som tas fram tillsammans med barnen fungerar bättre. Viktigt är att vi pedagoger reagerar och visar att det inte är okej att kränka varandra. En kartläggning behövs för att starta upp arbetet med barnen så att vi synliggör deras inflytande över sin egen miljö. Vi ska fortsätta diskutera och utveckla vårt förhållningssätt, nytt dokument kommer att utarbetas under hösten 2010 med start i augusti.

Vi kommer att fortsätta att anpassa verksamhet och lokaler så att det gynnar barnens trygghet och sociala utveckling. Hur vi arbetar för att skapa trygghet i en Yngregrupp måste förändras ständigt då nya barn inskolas flera gånger under året. Vi behöver ha stabila rutiner och regler som ger de äldsta barnen i Yngregruppen utrymme och utmaningar

Vi fortsätter att arbeta efter plan som är framtagen för överflyttning mellan avdelningarna.

Utveckling och lärande

Lpfö98: Verksamheten skall ge utrymme för barnens egna planer, fantasi och kreativitet i lek och lärande såväl utombus som inombus. Utombusvistelsen bör ge möjlighet till lek och andra aktiviteter både i planerad miljö och i naturmiljö.

Nämndplan Barn- och ungdomsnämndens prioriterade områden : Språkutveckling, naturvetenskap och matematik

Mål:

- Utveckla känslan för matematik, skriftspråk och begreppsbyggnad
- Att utveckla barnens kompetenser kring naturens växlingar och en hållbar utveckling
- Att i leken och vardagsrutinerna främja barnens språkutveckling
- Vi ska fånga upp och bekräfta barnens idéer och tankar i vårt tema Vatten

- Skapa en lärorik och rolig miljö tillsammans med barnen
- Kontinuerlig kartläggning av barngruppen för att upptäcka och stötta de barn som är i behov av särskilt stöd.

Arbete:

Avdelningarna har på olika sätt arbetat tematiskt utifrån tema Vatten. Yngre har bland annat gjort roliga experiment, där matematiska begrepp och barnens olika sinnen har använts. Lekmaterial har köpts in för att stimulera barnens tankar kring fenomenet vatten, en del har införskaffats utan kostnad. Pedagogerna har behövt mer kompetens och en del av fortbildningen har riktats mot området Matematik och Naturvetenskap. Äldregruppernas arbete startade med Brainstorming kring Vatten tillsammans med barnen. Vatten på alla våra nio olika hemspråk fick vi föräldrarna till att hjälpa oss med. Väderstationen och matematik i vardagen har varit ett stående inslag varje dag. Dokumentation har skett kontinuerligt, med block och penna för att följa upp barnens tankar och intressen. Lekmiljön utomhus har gjorts mer inspirerande och till exempel har gångarna utomhus omvandlats till gator etc. Barnen har involverats i diskussionerna kring lekhallen eftersom rummet var en källa till konflikter. Pedagogerna tog tillvara deras tankar och önskemål om ett ”mysrum”. Matematiken och naturvetenskapliga experiment flyttade stundtals ut i naturen.

Både små och stora barn har sett hur fröer blivit till planta och vad växter behöver för att kunna växa.

Barnen fick ett ansvar för planeringen av 20-årsjubileet genom brainstorming, vad är möjligt att genomföra - till utformning av annons och försäljning.

Barnens tankar kring naturvetenskap och matematik togs tillvara och skrevs ner på blädderblock. Inriktningen ändrades under ”resans gång” allt eftersom barnen kom med nya tankar. Återkoppling till barnen skedde kontinuerligt vid samlingar och måltider. Problemlösning genom att Pedagogerna ställde öppna frågor till barnen har gett dem möjlighet till reflektion. Barnen kunde hämta mer information i de faktaböcker som fanns tillgängliga.

Enheten fick ”sanera” lokalerna på Yngreavdelningarna efter magsjukesutbrotten. Resultatet blev mindre framtaget material vilket skapade mer överblickbara lokaler för barnen. Barnen kunde hitta bättre och kunde göra egna val efter vad som intresserade dem. Materialet byttes istället ut lite oftare.

För att kartlägga hur pedagogerna på gruppnivå ska stödja barnens språkande har vi använt oss av observationsmaterialet TRAS (tidig registrering av språket). I Barngrupperna finns många olika språk, kulturer och inte minst viljor. För att ta till vara det mångkulturella i våra barngrupper tog vi hjälp av föräldrarna som översatte många av de begrepp som har använts. Vi lånar böcker på biblioteket, lyssnar på musik, rim och ramsor, sagogrupper utifrån språkförståelse och använder oss av ordbilder. I de olika läsgrupperna har vi som ambition att utgå ifrån det som intresserar barnen. En gammal Laptop har fungerat som en hjälp i barnens skriftsspråkande. I Modersmålsplanen hämtar vi stöd för hur man bäst stödjer barn med annat modersmål. Arbetslaget har även fått arbeta med visuell kommunikation och tydlighet. Utvecklingsenhetens kartläggningsmaterial (nytt från i vårterminen 2010) används när pedagogerna identifierar behov som uppstått i barngrupperna. Stöd och handledning kring barn i behov av stöd i sin utveckling har erhållits från Utvecklingsenheten.

Resultat:

Barnens intresse har varit stort för matematiken och naturvetenskapen och via föräldrarna får pedagogerna bekräftelse att nedlagt arbete givit resultat i minst oanade situationer. Barnen har

diskuterat och upplyst sina föräldrar om matematikens fantastiska värld. Pedagogernas förhållningssätt har uppmuntrat barnen till att komma med förslag på aktiviteter. Efter gjorda förändringar i lekmiljön har bland annat lokalerna blivit betydligt bättre utnyttjade och barnens lek fungerat bättre. Barnens samspel, där språk och kommunikation tränas, har gynnats av förändringarna.

Laptopen har skapat intresse för bokstäver och skriftspråk. För en del barn har självkänslan stärkts av att kunna skriva t.ex. sitt namn så andra kan läsa. De yngsta barnen visar på olika sätt att de känner igen sin egen ordbild. Yngregrupperna har genom att hitta nya rutiner fångat de äldsta yngrebarnens intresse. Lekutrymmena har utnyttjats på ett bättre sätt.

Analys:

Vi pedagoger behöver förbättra våra diskussioner kring det pedagogiska upplägget kring matsalen, läsgrupper etc. Ett gemensamt förhållningssätt är viktigt för att fullfölja läroplanens intentioner.

Vi ser hur små förändringar i våra lokaler gett barnen en mer stimulerande lekmiljö.

För att kunna bli bättre på att tillgodose våra flerspråkiga barns behov behöver vi söka stöd i vårt arbete hos vår talpedagog, mer kunskap behövs. Viktigt att ta in tolk vid behov så att missförstånd inte uppstår.

Vi har en utmaning i att tillgodose de äldsta barnens behov i yngregrupper som ofta skolar in nya barn.

Vi vill utveckla hur vi dokumenterar och hur vi ska synliggöra vår pedagogiska verksamhet, eventuellt köpa in elektroniska fotoramar.

Tema vatten har fallit väl ut. En fortsättning följer nästa läsår. Vår närmiljö med ett enormt vägbygge kommer att kunna ge oss möjligheten att utveckla arbetet med Naturvetenskap inom området teknik och konstruktion.

Vi vill fortsätta utveckla lekmiljön både ute och inne med små förändringar som ger utmaningar i barnens lek.

Barns inflytande

Mål:

- Skapa valmöjligheter för barnen i vardagsaktiviteterna och lära sig ta ansvar för sitt val.
- Barnen ska ges möjlighet till delaktighet i framtagande av trivselregler.
- Att i vardagen visa på barnens inflytande.

Arbete:

Barnen har på ett tydligt sätt varit involverade i bland annat följande;

- Från lekhall till MYSHÖRNAN, hur rummet skulle användas till namnval och lekregler. Matematiken kom till användning vid namnomröstningen.
- Vårfesten/Jubileumsfesten, från planering till genomförande, diskussioner kring vad som var möjligt fördes kontinuerligt, vårt vardagsarbete med matematiken blev synliggjort på ett naturligt och tydligt sätt.
- Trivselreglerna i matsalen ”Tiger”
- Vardagsaktiviteter

- Utemiljön
- Pedagogerna dokumenterade kontinuerligt

Lpfö98: Barns egna behov och intressen bör ligga till grund för utformningen av miljön och planeringen av den pedagogiska verksamheten.

Resultat:

Barnens intresse för temat och dess innehåll ökade när vi pedagoger förde in deras tankar i tema och projekt. De har visat stor ansvarskännande när det gäller lekmiljön och konflikterna minskade snabbt.

Barnen var mycket stolta efter en väl genomförd Jubileumsfest. Se även under rubriken Utveckling/lärande.

Analys:

Arbetet med barns inflytande i vardagen kan utvecklas. Diskussioner behöver föras på arbetslags- och enhetsnivå. Äldreavdelningens aktivitetstavla har inte fungerat så bra och den kommer att få byta plats till hösten. Aktiviteterna behöver tas fram på flera språk och diskussionerna kring trivselregler på avdelningarna kan fortsätta att utvecklas.

Samarbete förskola-hem

Mål:

Vi vill skapa goda relationer med våra föräldrar.

Arbete:

Vid följande aktiviteter har vi haft tillsammans med våra föräldrar

- Föräldramöte hösten 09 med diskussionsfrågor från Skolrådet
- Skolråd 2 gånger/termin
- Drop-in/Lucia
- Tema avslutning/Våravslutning/Jubileumsfest
- Utvecklingssamtal, nya materialet
- Föräldraenkäter
- Modersmålsplanen
- Information har skett via nyhetsbrev, planeringen finns synlig i tamburen och en föräldratavla med övrig information.

Resultat:

Kommunikationen/samarbetet med våra föräldrar präglas av en närhet och öppenhet. Vi har hög uppslutning vid våra aktiviteter. Enkätsvaren från föräldrar tyder på att de är nöjda och trivs med verksamheten. Flera föräldrar har uttryckt en tacksamhet över att barnen vistats på Nordgårdets förskola. Utvecklingssamtalen enligt den nya modellen fungerar bra och enheten har tagit fram en gemensam Portfoliopärm som beskriver på ett tydligt sätt vår verksamhet. Föräldrar med annan språkbakgrund har på så sätt fått en möjlighet till en bättre insyn och förståelse för vårt pedagogiska uppdrag. Läroplanen har blivit synliggjord på ett bra sätt och pedagogerna får helt andra frågor om verksamheten vid samtalen.

Skolrådet har fungerat bra och fungerar som en plattform för utbyte av tankar och information. Till höstens föräldramöte tog Skolrådet fram diskussionsfrågor.

I maj månad hade enheten Besöksveckor för föräldrar och andra intressenter. Med lite bättre

framförhållning tror vi uppslutningen hade blivit större.

Analys:

Vi vill fortsätta att utveckla samarbetet med våra föräldrar, dokumentation och synliggörande av vår verksamhet har blivit en del av vardagsarbetet och det fortsätter vi med. Vi vill utveckla vardagsdokumentationen med att installera elektroniska fotoramar där aktuella händelser kan presenteras och som kan fungera som underlag för spontana samtal kring verksamheten .

Vi behöver ta fram mer information på andra språk för att möjliggöra större delaktighet för våra föräldrar med annat språk.

Samarbete förskola-förskoleklass

Mål:

Att skapa en trygg övergång mellan förskola-förskoleklass

Arbete:

Det finns en framtagen plan över arbetsgången som ska följas.

Resultat:

Överlämningarna till Surteskolan och Bohussskolan har fungerat bra

Analys :

Vi fortsätter med den framtagna planen.

Analys av helheten

Organisationen fungerade till slut. Extra tid för gemensam planering har fått avsättas. Lagledarmötena har fungerat som en bra länk mellan förskolechef och avdelning/arbetslag. Det tar tid att lära känna varandra i en ny organisation både på arbetslagsnivå och chefsnivå. Viktigt att inte ha för bråttom. Förskolan har på kort tid skapat goda resultat av nerlagt arbete. De positiva förändringarna har uppmärksammats av våra föräldrar.

Det strukturella arbetssättet har gynnat alla och det är något vi fortsätter med. I brist på ekonomiska medel blev det mycket viktigt hur vi använde vår arbetstid.

Enheten har ett gott samarbetsklimat som har underlättat organisationsförändringen. Detta skapar en bra grund för gemensamma diskussioner kring vad som är vårt uppdrag. Vilka förväntningar har vi på barns lärande är något vi kan diskutera mera, arbetet med naturvetenskap och matematik har visat på att barnen lär sig mer än vi många gånger tror.

Skolrådet är en stimulerande uppgift för enheten och det är ett forum för dialog.

Inskolningarna har under året fungerat bättre.

Samarbete med Utvecklingsenheten kring de barn som har ett behov av särskilt stöd har fungerat tillfredsställande.

Tolk behöver vi använda oss mer av.

Åtgärder:

- Fortsatt utveckling av lagledarrollen
- Utveckla arbetet med bilder som hjälp att tolka vardagen.
- Implementera det nya kartläggningmaterialet från Utvecklingsenheten
- Genom att arbeta med barnens kulturarv kan vi stödja våra tvåspråkiga barn på fler sätt.
- Ta hjälp av talpedagogen för arbetet med våra flerspråkiga barn
- Ta fram utvecklingsamtalsmaterialet på fler språk
- Utveckla arbetet med barns inflytande i vardagen.
- Utveckla matsalen "Tiger" och vår buffé
- Barnen ska involveras i framtagandet av förhållningsregler och reviderad likabehandlingsplan
- Involvera skolrådet i likabehandlingsplanen.
- Utveckla föräldramötena
- Likabehandlingsplanen ska presenteras för föräldrarna.
- Skapa gemensamma diskussioner kring läroplan och vårt uppdrag.
- Synliggöra vårt arbete/uppdrag för föräldrarna
- Inköpa elektroniska fotoramar
- Vi fortsätter med det gemensamma temat
- Fortsätta utveckla arbetet med Matematik och Naturkunskap
- Prioritera fortbildning inom området Naturvetenskap, exempelvis Förskolebienenalen
- Använda vår närmiljö för inspiration till teknik och konstruktionsprojekt
- Dokumentation av våra erfarenheter med projektet Naturvetenskap
- Implementering av MIO
- Kalla nya föräldrar till en information om kommande inskolning.
- Utveckla rutinerna vid övergångar inom enheten.

Ansvar och delaktighet

Förskolechef har ett ansvar för att skapa en bra organisation och vara lyhörd för de problem som uppstår vid förändringar. Vi hanterar förändringar på olika sätt och därför är tid för diskussioner viktigt, vilket i längden skapar en känsla av delaktighet.

Lagledarna har ett ansvar för att se och skapa helheten på enheten, att föra ut gemensamma frågor som behöver diskuteras i arbetslagen samt återkomma till lagledargruppen. Med delaktighet följer ett ansvar för att ta del av den information som ges samt driva verksamheten mot de mål som finns uppsatta i våra styrdokument.

Ansvar för skolrådet vilar på förskolechef.